

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Remissvar

1 (5)

Datum
2023-12-20

Diarienummer
457-6908-2023

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Länsstyrelsen Uppsala läns svar på remiss angående *Utredningen om nationell samordning av försörjningsberedskapen SOU 2023:50*

Länsstyrelsen Uppsala län (hädanefter benämnd som länsstyrelsen) har tagit del av utredningen om nationell samordning av försörjningsberedskapen och framför följande synpunkter.

Kommentarer utifrån texten

9 Försörjningsanalys – överväganden och förslag

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag att inrätta en särskild analys- och rapporteringsstruktur för försörjningsberedskap.

Länsstyrelsen delar utredningens ambition om att arbetet med försörjningsberedskap bör stärkas, och att denna typ av informationsinhämtning behöver ske. Däremot anser länsstyrelsen att det bör ses över om rapporteringen kan ske i redan etablerade processer istället för att skapa parallella processer. Länsstyrelsen betonar att begränsade personalresurser särskilt på lokal nivå försvårar möjligheten att arbeta med parallella rapporteringar samtidigt, exempelvis risk- och sårbarhetsanalys och rapportering avseende förmågebedömning inom det civila försvaret.

10 Informationsinhämtning från näringsidkare

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om ett utökat författningsstöd för myndigheter att inhämta information från näringsidkare.

13 Beredskapslagring – överväganden och förslag

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om beredskapslagring och hur den föreslås organiseras, men bedömer att det finns behov

av ytterligare förtydliganden vad gäller kravställning och hur sådan lagring ska finansieras.

14 Den nationellt samordnande funktionens organisation

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att MSB ska få ansvaret för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen och att det inrättas ett försörjningsberedskapsråd.

15 Övriga överväganden och förslag

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget i **15.6 Stöd i upphandling och avtalsskrivning** om att Upphandlingsmyndighetens uppgift bör förtydligas på så sätt att det uttryckligen framgår av myndighetens instruktion att upphandlingsstödet ska bidra till att krisberedskaps- och totalförsvarsaspekter säkerställs i upphandling av samhälls- och totalförsvarsviktig verksamhet.

En mycket stor del av den vård och omsorg som utförs i Sverige idag, utförs på uppdrag av regioner och kommuner och är upphandlad enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem eller Lag (2016:1145) om offentlig upphandling. Regioner och kommuner efterfrågar stöd och konkret hjälp med att utforma, säkerställa och följa upp krav som ökar förutsättningarna för resilienta upphandlingar som i förlängningen bättre skyddar de sårbaraste delarna av befolkningen i händelse av kris eller krig. Länsstyrelsen bejakar därför detta förslag och betonar vikten av att det skyndsamt utreds.

16 Finansiering av försörjningsberedskapen

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om nya finansieringsprinciper för försörjningsberedskap. Länsstyrelsen konstaterar att frågan om finansieringsprinciper, vad avser kommuners och regioners finansieringsansvar, är avhängigt det som framkommer när *Utredningen om kommuners och regioners grundläggande ansvar inför och under fredstida kriser och höjd beredskap* lämnar in sitt betänkande.

17 Frågor om sekretess, säkerhetsskydd och personuppgiftsbehandling

I 17.3.1 Finns det behov av nya sekretessbestämmelser till skydd för myndigheternas verksamhet med behovs- och försörjningsanalys? konstaterar utredningen att de befintliga bestämmelserna om sekretess i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, är tillräckligt omfattande och ger ett tillräckligt starkt skydd för uppgifter som kommer att omfattas av myndigheternas behovs- och försörjningsanalyser.

Inom ramen för myndighetens verksamhet för totalförsvarsplanering, krishantering samt säkerhetsskyddstillsyn har länsstyrelsen dock noterat att det finns luckor i möjligheterna att skydda den här typen av uppgifter inom totalförsvarssekretess och skydd för enskilda näringsidkare, som redovisas nedan.

Totalförsvarssekretess

För att en uppgift ska omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § OSL krävs dels att den ska röra verksamhet för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret, dels att ett röjande av uppgiften kan antas vålla skada för landets försvar eller på annat sätt skada rikets säkerhet.

Genom att ett röjande av uppgifterna behöver skada rikets säkerhet på något sätt är det en rad uppgifter som rör Sveriges totalförsvar som inte skyddas av sekretessbestämmelsen. Detta beror på att ett röjande endast bedöms påverka en liten del av Sverige alternativt enbart den egna verksamheten. Uppgifterna kan vara känsliga för verksamhetens drift och möjligheter att hantera och fungera inom totalförsvaret, men konsekvenserna vid en störning är inte så omfattande att de kan antas få nationell påverkan. I de fall där det inte finns någon annan tillämplig sekretessbestämmelse behöver myndigheten välja mellan att sekretessbelägga uppgiften enligt 15 kap. 2 § OSL, vilket i sin tur innebär att uppgiften per definition kommer att omfattas av reglerna i säkerhetsskyddslagen, eller att inte kunna skydda uppgiften alls.

Länsstyrelsen noterar här att bestämmelsen i 18 kap. 13 § OSL enbart omfattar myndighetens arbete med hantering och planering av fredstida krissituationer och inte totalförsvarsplanering. Även om detta arbete ofta överlappar, finns det stora delar av verksamheten

som enbart tar sikte på det senare. Bestämmelsen avser dessutom bara den verksamhet hos myndigheten som berörs av arbetet med fredstida kriser. När samma uppgifter hanteras inom andra områden i länsstyrelsens verksamhet träffas de inte av detta sekretesskydd. Det finns därmed möjlighet att begära ut och få del av uppgifter som omfattas av sekretess inom en del av verksamheten men inte i övrigt.

Det är enligt länsstyrelsens mening olyckligt att ett så pass stort antal uppgifter lämnas helt oskyddade alternativt omfattas av säkerhetsskydd, vilket ska vara förbehållet de allra mest skyddsvärda uppgifterna i Sverige. Länsstyrelsen ser därför ett behov av ytterligare en sekretessbestämmelse som kan skydda mellanläget. Förslagsvis skulle den kunna ha ett skaderekvisit liknande det som finns i 18 kap. 13 § OSL.

Skydd för enskilda näringsidkare

Utredningen utgår i sin bedömning från att 30 kap. 23 § OSL kommer att gälla för uppgifter från näringsidkare som lämnas in till myndigheter inom arbetet med att ta fram behovs- och försörjningsanalyser. Vad som utgör affärs- och driftsförhållanden är dock inte tydligt definierat. Det har nyligen kommit ett antal avgöranden från Kammarrätten i Göteborg där domstolen bedömde att namn och kontaktuppgifter till en näringsidkare som var utsatt för hot inte utgjorde sådana affärs- och driftsförhållanden som avsågs i den aktuella bestämmelsen samt att ett utlämnande inte skulle medföra sådan skada som avsågs i bestämmelsen. Domstolen bedömde därvid att bestämmelsen främst tar sikte på förhållanden som rör näringsidkarens konkurrenskraft och inte säkerhetsfrågor.

Länsstyrelsen har också funnit att det har varit svårt att sekretessbelägga uppgifter om sårbarheter och risker som företag lämnat in inom ramen för bland annat sevesolagstiftningen, eftersom dessa inte utgjort affärs- och driftsförhållanden utan snarare beskrivit konsekvenser och sårbarheter i omgivningen. Mot bakgrund av att de inte har utgjort säkerhets- och bevakningsåtgärder har de inte heller omfattas av tillämpningsområdet för 18 kap. 8 § OSL. Länsstyrelsen har inte heller kunnat tillämpa 18 kap. 13 § OSL eftersom dessa uppgifter inte rör myndighetens arbete rörande hantering av och planering för fredstida kriser.

Säkerhetsskyddsavtal

Länsstyrelsen betonar att skillnaden mellan säkerhetsskyddsavtal kontra reglering i lagstiftning gällande hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter till följd av författningsreglerad uppgiftsskyldighet är en fråga att beakta.

De som medverkat i beslutet

Beslut har fattats av Landshövding Stefan Attefall med handläggare Louise Jönsson Andersson som föredragande.

Beslutet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.